

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

125. Inferorum poenae quo modo Sinas ad scelera incendiant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

128,
Inf-orum
penæ
quo modo
Sinas ad sce-
lera incendunt.

affirmant, & vendunt; magna pars falsas norunt, damnatorum tormenta, eæ referebant horrore vario deformata. Suum erat cuique, criminum generi tribunal, suus iudex, sui coram in compede, & cetera rei, actor nemo; præter obiectum iudici speculum, in quo singulorum legebat scelera, & grauitati scelerum condignas prænucebat pœnas. Turba dæmonum præfens terribili specie, quales etiam pinguis, ad iuuandam sensu intelligentiam, raptabant ad sua quolque supplicia, feruentes ollas; frigentes sartagine lectos subiectis lignibus candentes; canum morsus insaturabiles; secandis ferris corporibus & comminuendis ossibus molestrinas: suo animæ minus fontes pro tribunali sistebantur, ab aliis seiuncto, & addicebantur felium, vermium, animalium denique sædis corporibus animandis; aut si hominum, cæcis, claudis, mendicis, membrorum vlu captis. Quis tam horrificis tot malorum figuris non existimaret stratum iri peccanti licentiam, & impotentes potentum libidines? at enim hæc tuos Bonzios mystagogus Dæmon haudquaquam docuisset, nisi mox eadem detorturus in postremam Sinarum perniciem: nullo æque Sinæ in omne flagitium lubrico præcipientes ruunt, vt hac imagine multiplicem pœnatum. Singulis enim Dei nomen adscriptum legebatur, pœnam quem erat pœna illius arbitrium; legebatur ad hoc quoribus in opem vocari deberet ad veniam; emungebantur larga in Bonzios stipe, lacinorosissimi homines, erogata stipis, inuocati idoli, & Bonziorum spondentium stulta fiducia, pœnatum securi, quantumuis habenas in scelera omnia laxarent, nam & hoc etiam affixa programinata indicabant, præcúmque numerum quibus esset placandum idolum; & idem emblemata varia significabant non obscure, vt libra ingens, cuius in lance homo nequissimus, deprellione lancis alterius in excelsum tollebatur quod precum suarum huic lanci imposuisset pondus. Flumen aqua ignitis rapidum fontes animas voluens, sed iunctum argenteo & aureo pontibus, (piæ simbolo liberalitatis) quibus in Elyfios transibant ductoribus Bonziis alacres, qui Deorum præferrent, quos coluissent insignia. Rupes flammis ardens intestinus; eius fauces liporum, & tygidum septæ custodia, qui terrantes egressum teorum animas, intro retraderent; nihilo secius confidens, & interritus Bonzios eorum vnã, prehensam brachio foras trahens, retrahentibus nequequam vnguim, & vncorum remulco dæmonibus. Quis ergo Bonzios non veneraretur, & largis muneribus demeteri sibi non anteneret, qui summum in inferos haberent imperium? id enim gens fraudulentissima Bonziorum volebat intelligi, & hoc fuce non tantum plebeos, sed primores etiam ludebat. Ad liberandum hoc, Angiæ stabulum, ab ea quam dixi contaminatissimi cultus inquinazione, nostri famulos adhibent, & Christianos aliquot iuuenes, altaria subruunt, ligneas statuas prostantes, & quæ latebant in penetralibus incendunt; luteas diligenti anatome scrutantur, sua in iis aliquid bona sorte gemmarum

aurive

aurive reperturi ab eorum adoratoribus de more iniectum. Licam Plato in fusta grandia contractus suppeditavit interiori sepro materiam quo fossa munita est, condendo Riccio ut expugnatam à se idololatram, secum sepeliret, post illuminatos suis libris Sinas religione Christiana, quæ fuit pia Doct. Pauli observatio. Sacellum Reginae superum ex voto dedicatum: Aedis sacræ altori frater noster Neua Jacobus, Salvatorem pinxit augusti specie Apostolos docentem, eua- sitque tunc verè doctrinæ bonæ templum, quod falso, & dolo, fuerat ab Eunuchò ea epigraphæ simulatum. Nostris auctor fuit Doctor Leo, & amici nobis Mandarinì, ut portæ frontem decumanâ, hoc lenitate, cubitalibus inciso literis muniremus, id palatium donum esse Regiæ munificentiae, cuius inter Sinas honoris magnitudo, non potest in Europa suo pretio aestimari, præterquam quòd hoc ipso, videbatur Christiana lex à Rege approbati, cum datum Riccio sepulchrum, & aedes sacra vnum fabricæ corpus efficerent. Certè huius ab Rege impensû honoris, & inaudita in exteros prærogatiua beneficentiæ, omnes Regni Prouincias aded perstrinxit ut Hiansiani præfectus, Mandarinus in paucis grauissimus Macaum se confertet Lusitanos & Patres nuntio illo beatus, quo nullum aiebat dignius aestimandum. Dum expectatur Longobardus quem sibi Riccius dixerat successorem, in sepulchrum Riccius effertur ex templo nostro Pechinensi ubi ab anno iacebat depositus; nihil ex ritu Sinenû in ducendo funere inductum, omnia ex more peracta Christiano, cruce præuia, & Christianis amictu lugubri cum funalibus accensis, Patribus deinceps, ante sandapilam, modesto demùm sequente comitatu, nec aliter factum cum die Sanctorum omnium sepulchro funus illatum est. Sacris enim diei solenniis condigno p ratu ritèque absolutis, producta sandapila parentatum est Riccij animæ solenni sacro, & officio pro defunctis, addita concione, vtrique apta, Sanctorum & Riccij tempori. Exin structo fidelium ordine sepulchrum versus procedit pompa: ossa Riccij portantur succollantibus quatuor illorum, dignitate gradûque præcipuis, & præmissis ad sepulchri oram inter quatuor cupressos Ecclesiæ cantibus ritûque omni Christiano, sandapila in substructam fossam demittitur, cui ministerio Doctor Paulus, vir ralis, & toto regno tantus, manus etiam proprias commodauit, flets Patremque appellans Riccium, quem patris loco teneriter diligebat, & diligebatur ab eo vicissim, vniûsque inter se animi & consiliorum ad propagandam fidem societate iungebantur, ut mirum non sit eorum icones ad viuum exotelas Christianum orbem latè peruasisse, ut quibus suo cuique in ordine ex æquo Sinenûs Ecclesia plurimum debeat. Cæterum Riccij sacris funebribus, fideles non sunt passi deesse ciuilia, sed urbana qua solent repetitarum proclinationum reuerentia tumulum venerati, post actas à Patribus gratias abierunt. Haud diu postea Pechini, en pompa ingens, longo, & splendido agmine per mediam vr-

bis frequentiam versus domum nostram incedere. Aula erat Præfetti Pechinensis, implebat vicos fulgore vestium, tympanorum cantu, & festis tibiis, tabulam sublimè præferebat ornatu, artèque pretiosam; tabulæ aream longè augustior tenebat epigraphæ, quæ significabat Riccium in Sinas venisse regni æquitate, famæque pellectum; vicissim Sinas virum comperisse pari fama librorum quos composuerat memorandum; sed hoc lemma his verbis euolutum gratia sua caret, characteribus Sinarum dumtaxat quatuor, sententia illa integrè legebatur, ieroglyphico inuento ingeniorum tantum illic præstantium; nec à nobis de nostra loquendi, & scribendi ratione unquam capiendo. Infima tabulæ area minoribus literis hæc epitaphij dedicatio legebatur [Matthæo Riccio magni Occidentis Hoam Chiefeius Præfectus vobis Regiæ Pechinensis] nempe hanc tabulam mittebat sepulchro Riccij appendendam; quod honoris genus à tanto Regiæ Ministro, domini fuit eximia commendationis. Nanchinum quin etiam vltima Regni vrbs eaque Regia suos pariter ingeniosæ benevolentia honores ad sepulchrum misit. Lingozuonus epitaphia duo tabulis insculpta matronis cum scripto à se in defuncti laudem poemate. Vbicumque demum Sinensis imperij nominabatur Christus, honoratus est Riccius iustis funebribus tanquam parens communis Sinensis Christianitatis, iuitque in posteros æterna cum laude ipsius memoria.